

Foto Glenn Murberg

Jag fortsätter på samma spår som igår, jag är som sagt på semester och närmare bestämt i Ockelbo. I dag gjorde jag en dagstur till Jädraås som ligger ca 2 mil från Ockelbo. Där tänkte jag att jag skulle fotografera museijärnvägen men sprang på två fantastiska byggnader. Jädraås bruk anlades 1857 av ägaren till Ockelboverken, Joh. Alb. Salomon Åberg. Ockelboverken hade grundats på 1670-talet och järnhanteringen bedrevs på flera platser. 1857 lades hyttan vid Åbron ned och en ny uppfördes 1856–1857 vid Jädraås, vilket låg närmare gruvorna i Vintjärn samt hade god tillgång till vattenkraft. Transportmöjligheterna mellan gruvor och bruk förbättrades i slutet av 1800-talet genom utbyggnaden av Dala-Ockelbo-Norrsundets järnväg (DONJ). Jädraås kom att bli järnvägens administrativa centrum med reparationsverkstäder, snickeriverkstad, målarverkstad, lokstallar och ett förhållandevis stort stationshus. Det var rent nöje att gå runt att titta på denna fabriksbyggnad.

Foto Glenn Murberg

Den andra byggnaden som jag hittade nästan ett stenkast ifrån Hyttan var den smedja. Smedjan här i Jädraås uppfördes under åren 1904 – 1905 och en av orsakerna var att smedjan i Brattfors inte hann med att förädla det tackjärn som kom ifrån Hällevik och Jädraås. Det var fantastisk gå där och studera och mycket har tyvärr rasat ner men det verkar som man kommer att rädda denna smedja och bevara denna till eftervärlden. Det är något som man skulle ha tänkt på i Sjuhäradsbygden, att bevara gamla industrier. Visst finns det många gamla industribyggnader kvar men många är ju borta sedan länge.

Foto Glenn Murberg

Här kommer lokstallarna i Jädraås som jag egentligen åkte för att fotografera. Järnvägen började byggas 1874 av Ockelboverken för att ersätta hästdragna foror mellan gruvan vid Vintjärn och masugnen i Jädraås. Den första delsträckan var 11,4 kilometer mellan Vintjärn övre och Lilla Björnmossen, Vintjärn – Lilla Björnmossens Järnväg (WBJ), som fick koncession 1874 och bygget startade samma år. Sträckan öppnades för intern godstrafik 1876 och allmän godstrafik 1877. Nästa koncession erhöles 1876 för Lilla Björnmossen – Tallås Järnväg (BTJ) och banan började byggas 1877. Den öppnades för intern godstrafik 1880 och allmän godstrafik 1884. Här omlastades järnmalm till hästfora för transport till masugnen i Åmot innan den upphörde 1887. Nästa och sista delen byggd av Ockelboverken var Tallås – Jädraås Järnväg (TJJ) som fick koncession 1880. Intern godstrafik började 1881 och den öppnades för allmän godstrafik 1884. Den sammanhängande järnvägen förband nu gruvorna i Vintjärn med masugnen i Jädraås.

Av den smalspåriga banan återstår sex kilometer mellan Jädraås och Tallås i Gästrikeshogarna, vilka används som museibana med ångloksdragna tåg under namnet Jädraås-Tallås Järnväg. De sex östligaste kilometrarna som 1971 breddades till normalspår och fick en ny anslutning till Ostkustbanan finns kvar mellan Hamrångefjärden och Norrsundet. Jag kommer ihåg att jag har åkt denna bana men det är säkert 50 år sedan och det var ett nöje att uppleva allt detta igen. Hoppas att ni gillar dessa "semesterinlägg" trots att det inte handlar om Borås. Utan jag vill dela med mig av det som jag fotograferar och i de miljöer som jag trivs i.